HORIA SIMA

Pentru ce am pierdut războiul din Răsărit și am căzut în robia comunistă

Pentru Ce Am Pierdut Războiul Din Răsărit Și Am Căzut în Robia Comunistă

Horia Sima

Războiul ce l-a purtat România contra Rusiei bolsevice pentru apărarea fruntariilor tării, ca orice intâmplare istorică, nu poate fi circumscris in limitele lui cronologice, 22 Iunie 1941 - 23 August 1944. Substanta acestui războiu s'a strâns de mult mai de departe; el are o serie de antecedente care fac parte integrantă din propria lui natură. Această pre-istorie a lui e tot atât de important să fie cunoscută si examinată, dacă vrem să-i intelegem tragicul final. Nu am pierdut războiul intr'un singur moment, cum ar fi Stalingradul, si nici datorită unei singure decizii, Teheran, care a dus la impărtirea Europei in sfere de influentă, ci l-am pierdut, asa zicând pe drum, in decursul perioadei ce s'a scurs dela un războiu la altul, prin acumularea unui lung sir de erori si adversităti. Dacă adversitătile nu puteau fi evitate, iesind din sfera vointei nationale, erorile puteau fi eliminate, fiind de competenta guvernantilor.

In paginile care urmează voiu încerca să expun această lentă eroziune a posibilitătilor noastre de a ne înfrunta cu comunismul, in conditiuni ca să ne putem salva tara dela cotropire si robie. Voiu arăta cum, pe parcursul celor două decenii de viată românească liberă, acei ce aveau răspunderea destinelor natiunii au luat rând pe rând apa dela moara natiunii si au trecut-o în albia comunismului, până ce biata moară românească, lipsită de fortă, a întepenit. Pierderea independentei nationale este rezultatul unui lung proces de degradare a politicei noastre interne si externe, săvârsit de oameni de cea mai felurită spetă, începând dela inconstienti până la trădători si agenti ai inamicului.

1. Latenta amenintare

Biruinta comunismului in Rusia atârna ca o sabie a lui Damocle deasupra capului nostru, în asteptarea unui moment propice ca să ni-l reteze. Dacă in prima fază a revolutiei rusesti, am profitat de haosul creat si de desmembrarea imperiului tarist pentru a recupera Basarabia, mai târziu, si pe măsură ce regimul iesit din revolutie se consolida, trebuia să ne cutremurăm de ceeace ar putea să se întâmple neamului nostru in viitor si cu înfrigurare să ne pregătim cuirasa de care să se izbească atacurile dusmane.

Această mobilizare permanentă a spiritului national contra monstrului care ne pândea de dincolo de Nistru era cu atât mai usor de realizat cu cât poporul nostru cunostea bolsevismul din propria lui experientă. Armata română a trebuit să se înfrunte in 1917 cu bandele de soldati rusi sovietizati cari părăseau frontul in masă si amenintau Iasii, unde se aflau Regele si guvernul tării. Tot cu arma in mână, la

cererea fratilor basarabeni, a trebuit să curătim provincia dintre Prut si Nistru de aceleasi hoarde care prădau si ucideau si tot cu pretul sângelui vârsat am alungat pe bolsevicii care se cuibăriseră la Budapesta, salvând nu numai România, ci si întreaga Europă Centrală de invazia comunistă. Chiar in interiorul tării s'au produs, între anii 1919 -1922, alunecări spre stânga si a fost nevoie de interventia armatei si de sănătoasa reactiune a tineretului universitar ca să se stingă focarele de agitatie.

Dar fiara bolsevică, înfrântă pentru moment în încercările ei de a deveni stăpâna Europei printr'un singur asalt revolutionar generalizat, nu era biruită. Ea s'a retras in vizuina moscovită, de unde pregătea revansa. Viitoarele revărsări ale comunismului asupra vecinilor nu vor mai fi brusce si necontrolate - lectiile depe Vistula si Budapesta le-au folosit- ci o măiastră combinattie de intrigă, diplomatie si fortă. Victimele de mâine vor trebui să fie in prealabil cloroformizate, să li se adoarmă instinctul de apărare, să fie prinse ca într'o pânză de paianjen de retelele conspiratiei comuniste încât atunci când va veni ceasul loviturii de gratie, acestea să nu mai opună decât o slabă rezistentă.

2. Tragedia începe cu partidele

E greu de priceput cum aceste semne premergătoare, care nu mai lăsau niciun dubiu asupra intentilor si planurilor de agresiune ale Uniunii Sovietice contra tării noastre, nu au avut efectul asteptat in pătura conducătoare a tării. O cat de usoară percepere a primejdiei ar fi trebuit să-i determine pe conducători să elaboreze o politică de lungă durată, care să se transmită ca o permanentă natională, pe deasupra partidelor care se succedau la putere, si al cărei obiectiv să fie întărirea tării in toate sectoarele pentru a face fată oricărei încercări inamice de a forta linia Nistrului. Tot destinul nostru, toată istoria noastră se juca pe această carte. Vom exista ca natiune si ne vom putea desvolta in conformitate cu aspiratiile noastre nationale numai dacă vom izbuti să împiedicăm puhoiul bolsevic să se reverse peste tara noastră, si vom pierde totul, inclusiv dreptul la o viată liberă, dacă nu vom fi capabili să ridicăm acest dig.

In decada care a urmat primului război mondial, 1920-1930, partidele politice, stăpâne pe cârma tării, au dat un lamentabil examen de politică externă. Ele s'au ocupat de fel de fel de chestiuni si au intocmit fel de fel de programe, dar nu au dat atentia cuvenită acelor nouri amenintători care se puteau observa dincolo de Nistru. Partidele nu au înteles unde zace centrul de greutate al bătăliei, încotro trebue să ne concentrăm toate puterile si rezervele natiunii, care e problema prin excelentă spre care să-si îndrepte îngrijorările si patriotismul lor. Romania nu se putea culca pe laurii victoriei. Ea era pândită de nenumărate primejdii externe. Dar aceste primejdii nu erau de egală intensitate. Cum am spus si altădată, exista o ordine de mărime a primejdiilor si partidele trebuia să înceapă prin a organiza dispozitivul de apărare al tării in functie de primejdia principală. In cazanul moscovit fierbea a ură nestinsă împotriva neamului nostru. Si când armatele Anticristului se vor simti suficient de tari, iar noi vom fi suficient de slabi, si când cei dintâi nu se vor teme de complicatii internationale, ne vor cutropi.

Prizoniere ale unui fel rudimentar de a trata politica externă, toată arta partidelor de a conduce corabia natiumi pe apele nelinistite ale Europei se rezuma la brava formulă a «marilor nostri aliati», ceeace voia să zică că Anglia si Franta, marile puteri care ne-au sprijinit in realizarea unitătii nationale, vor avea ele

grijă să ne ocrotească si contra unei agresiuni din partea Rusiei. Evident că atâta vreme cat sistemul de aliante ridicat pe ruinele celor trei imperii (german, austro-ungar si rusesc), având ca privot puterea militară franceză, își mentinea supremația pe continent, această referință la « marii nostri aliati» era fără cusur. Dar cum nimic nu rămâne imutabil in istorie, si raporturile de forte între natiuni se modifică neîncetat. Franta a dominat in afacerile europene in primii ani după războiu, dar, rând pe rând, au intrat in actiune alte complexe politico-militare cari au rupt echilibrul existent. In 1922, Italia fascistă se desi prinde de sistemul de aliante iesit din războiu si inaugurează o politică externă proprie. După câtiva ani de slăbiciune, Rusia sovietică se pune din nou pe picioare sub cnutul dictaturii comuniste, iar in anul 1933, poporul german se strange cu entuziasm sub steagul partidului national-socialist care proclamase ca punct principal din programul său repudierea clauzelor oneroase ale Tratalului dela Versailles.

In tot acest timp de mari prefaceri, partidele politice au rămas anchilozate in formulele ce le mosteniseră dela «preluarea imperiului». Fizionomia politică a Europei suferise schimbări radicale. Europa dela 1922 nu mai era Europa dela 1920, nici Europa dela 1925 si nici Europa dela 1933. Partidele politice ar fi trebuit să ia act de existenta unor noi constelatii de forte si să adapteze politica externă a României noilor realități. Aceasta nu însemna a rupe cu vechile aliante -nu eram pusi in situatia de a opta pentru un sistem sau altul- ci de a lărgi cercul prieteniilor, câstigând noi aliati in latentul conflict ce exista între noi si Rusia. Singur Generalul Averescu a înteles semnele îngrijorătoare ale timpului si, in al doilea mandat al său, 1926-1927, a strâns legăturile de prietenie cu Italia mussoliniană. Cu acest gest, a obtinut nu numai recunoasterea alipirii Basarabiei de către Italia, dar a pus si un prim fundament al unei aliante ulterioare care putea să ne garanteze granita Nistrului. Guvernele cari au urmat nu numai că nu au cultivat bunele raporturi cu Italia, dar au făcut totul ca să le învenineze, creindu-ne o dusmănie inutilă.

Conflictul cu Uniunea Sovietică era inevitabil din cauza ideologiei expansioniste a comunismului. Poporul român, cu instinctul lui sănătos, si-a dat seama de unde îl pândeste nenorocirea si a manifestat tot timpul o repulsie organică fată de agitatiile comuniste. Tineretul tării s'a ridicat cu un avânt irezistibil ca să blocheze calea acelora cari voiau să introducă comunismul in universități. Numai partidele trăiau intr'o lume ireală, crezându-se la adăpost de raidurile de peste Nistru, dacă invocau fără încetare, ca o formulă magică, atasamentul fată de marii nostri aliati. Ba mai mult, aceste partide s'au simtit ofensate când Corneliu Z. Codreanu cerea in 1930 «întoarcerea Basarabiei cu fata spre Bucuresti», in loc să fie lăsată pradă agentilor bolsevici, si i-au interzis marsul ce-l proiectase cu tineretul tării peste Prut.

Si asa s'a pierdut o decadă pretioasă, legându-ne sperantele de «fata morgana» a marilor nostri aliati. Iar acestia cum au onorat încrederea ce ne-am pus-o in ei? In 1939, ne-au oferit garantii pentru granita de Vest a tării, dar nu s'au legat să apere granita răsăriteană. In 1940, când am primit ultimatul sovietic, nu ne-am bucurat nîci măcar de un gest de protest din partea Angliei (căci Franta iesise din luptă), adresat Moscovei, pentru călcarea conventiei de definire a agresiunii. In 1944, un alt moment critic al existentei Statului român, «marii nostri aliati», pe care îi adorau partidele, ne-au părăsit si ne-au învitat să intrăm in abatorul bolsevic...

Si asa s'a pierdut o decadă pretioasă, sub domnia incompetentei si a superficialității.

3. Trădarea lui Titulescu

Neglijarea pericolului ce ne păstea din stepele Rusiei a luat aspecte grave prin acapararea politicei externe a României de către Nicolae Titulescu. In timp ce conducătorii partidelor politice pot fi acuzati de diletantism sau de infantilism politic, Nicolae Titulescu reprezintă un caz calificat de trădare. Astăzi posedăm suficiente dovezi, mai ales după publicarea a o serie de documente de către oficinele istorice ale regimului din tară, pentru a afirma că Titulescu a fost un agent al conspiratiei comuniste. Serviciile ce le-a adus Moscovei, trădând interesele tării lui si ale întregei Europe, nu pot fi comparate decât cu cele aduse de Sorge sau Canaris, in cursul celui de-al doilea război mondial.

Dela venirea national-tărăniștilor la putere, in 1928, si până in 1936, când a fost concediat, Titulescu, fie că era sau nu titularul ministerului, controla politica externă a Romă niei. Ceeace partidele săvârsiseră din îngustime de vedere, lăsând granita răsăriteană descoperită, Titulescu a urmărit cu bună stiintă si constiintă. La plecarea lui, situatia externă a României se înrăutătise, devenind fluidă, fără niciun punct de sprijin real, fără, nicio certitudine, fără niciun aliat care ar putea să ne ajute in caz de nevoie. Franta, «marele nostru aliat», se intovărăsise cu Uniunea Sovietică!: deci, nu ne mai putea fi de niciun folos; cu Germania si Italia eram la cutite, iar de Rusia Sovietică ne legau niste semnături fără nicio valoare.

Titulescu întreprinse trei operatii fraudulose de politică externă in contra intereselor tării

a. a făcut tot ce i-a stat in putintă ca să împiedece apropierea României de Statele revolutiilor nationale, Italia si Germania, mergând până la ofensarea si bruscarea acestor mari puteri;

b. a lucrat cu un zel suspect ca să întroducă Rusia Sovietică in concertul natiunilor civilizate, din care se expulzase singură prin faptele ei criminale. In 1934, Rusia Sovietică este primită in Liga Natiunilor, iar in 1935 se încheie pactul de amicitie si asistentă mutuală între Franta si Soviete. La realizarea celor două acte, Titulescu a fost un aprig sustinător al Kremlinului;

c. pentru a linisti opinia publică românească, alarmată de strania atitudine a ministrului nostru de externe, care se făcuse avocatul Rusiei Sovietice in toate forurile internationale, Titulescu s'a întors acasă cu niste petite de hârtie pe care îsi pusese semnătura si Rusia Sovietică. Unul era pactul de definire al agresiunii, semnat la Londra in 1933, între Soviete si toti vecinii ei. România figurează printre semnatarii acestui act. Alt instrument diplomatic prin care Titulescu voia să demonstreze tării că relatiile cu Rusia Sovietică s'au normalizat si nu mai avem să ne temem de o agresiune din partea acestui Stat, a fost reluarea raporturilor diplomatice cu Moscova, in 9 Iunie 1934. Chestiunea Basarabiei fusese eliminată din termenii acordului înedt ne putem imagina natura garantiilor ce ni le oferea Uniunea Sovietică. Ea ne garanta că Basarabia continuă să fie obiect de litigiu între cele două tări... Când si-a respectat Uniunea Sovietică iscălitura, ca să ne putem încredinta, soarta acordurilor încheiate cu ea?

Trădarea lui Titulescu a fost posibilă pentrucă a întâlnit mediul prielnic in care să. se desfăsoare activitatea lui de desorganizare a apărării nationale. Partidele politice, cu superba lor ignorantă a noii conjuncturi europene, vedeau in Titulescu un strălucit continuator al glorioasei mosteniri a războiului de intregire, alături de «marii nostri aliati». Dar ei nu îsi luau osteneala să cerceteze cum ne va ajuta Franta in eventualitatea unui atac rusesc, când ea însăsi era legată printr'un pact militar cu Uniunea Sovietică...

Din momentul încheierii acestui pact, Franta nu mai putea conta in tabloul aliantelor românesti si trebuia substituită cu o altă putere, in spetă Germania. Partidele nu intelegeau jocul subtil a lui Titulescu, care le specula nivelul redus al inteligentei lor politice pentru a-si împlini obligatiile luate fată de Internationala Comunistă. Partidele îi dăduseră lui Titulescu o semnătură in alb. Tot ce făcea el era bun făcut, purtând pecetea celei mai mari iscusinte politice. Atât Maniu, Brătianu, cât si ceilalti sefi mai rnărunti ai partidelor, cu rari exceptii, îi purtau un adevărat cult si îi sorbeau cuvintele casicum ar fi fost rostite de un oracol.

Dar Titulescu mai dispunea si de altă acoperire ca să-si exercite fără niciun control politica lui de subminare a sigurantei externe a tării. Manevrele lui de progresivă înfeudare a României intereselor sovietice nu s'ar fi putut realiza fără de consimtământul Regelui Carol al II-lea. Regele era de acord cu aceasi politică de apropiere de Moscova, pe care el însusi o patrona si urmărea să o realizeze.

Ultima lovitură si cea mai gravă pe care o pregătea Titulescu in contra tării lui a fost să transforme România intr'o bază de înaintare a trupelor sovietice spre Europa Centrală. Această actiune trădătoare care, dacă s'ar fi realizat, ne-ar fi transformat in pasalâc rusesc cu 8 ani mai inainte, a putut fi împiedecată la vreme gratie energicelor proteste ale lui C. Z. Codreanu, Octavian Goga, George Brătianu, Mihail Sturdza si ale altor oameni politici si diplomati.

4. Oculta Palatului

Din punct de vedere al intereselor lui si ale dinastiei ce domnea in Romănia, Regele Carol II ar fi trebeit să manifeste o atitedine anticomunistă fermă. El stia precis că va fi măturată Coroana in eventealitatea unei biruinte comuniste. De acest lucru era constient si asa se explică anumite sovăieli ale lui de a se asvârli cu ochii legati într'o aliantă cu Moscova. Dar aceste momente de luciditate si responsabilitate erau înăbusite de alte preocupări si porniri. Regele Carol mai era si amantul Elenei Lupescu si cu această femeie nu a intrat la Palat numai o curtezană, ci o initiată in conspiratia comunistă. In jurul ei s'a format o camarilă care-l încercuise pe Rege si îi controla toate deciziile. Nimeni nu venea la putere fără de aprobarea acestui cerc, denumit «oculta», si nimeni nu putea beneficia de favoarea Regelui dacă nu servea planurilor de sovietizare a României pe care si le propusese această camarilă, patronată de Elena Lupescu.

Concedierea lui Titulescu, in toamna anului 1936, nu a insemnat, cum s'a crezut atunci in cercurile germane si italiene, o schimbare in politica externă a României in beneficiul puterilor Axei. Politica titulesciană a fost continuată exact după aceleasi linii de către noii titulari ai Palatului Sturdza. Plecarea lui Titulescu -datorită unui conflict de ordin personal cu Regele- nu a slăbit cu nimic posibilitătile de interventie ale Moscovei in afacerile interne ale României, căci rămânea echipa de bază condusă de Elena Lupescu, in mâinile căreia Regele Carol devenise o jucărie. Această echipă mai avea avantajul că actiona din incinta Palatului, dela picioarele Tronului, un loc înconjurat de veneratia si dragostea întregului popor. Cine putea bănui pe Suveran că ar fi o unealtă a comunismului?

Dimpotrivă, Rusia câstiga prin eliminarea lui Titulescu si, probabil, că îndepărtarea lui a fost hotărită in cele mai înalte sfere ale comunismului mondial, iar conflictul cu Regele a fost folosit numai ca un pretext. Intr'adevăr, Titulescu, in 1936, era un om uzat si compromis. Fusese stors ca o lămâie in fel de fel de întreprinderi dictate de interesele Rusiei Sovietice. Era rău văzut la Roma si Berlin, trezea suspiciuni chiar la Londra, unde guvernul de atuncl căuta o întelegere cu Germania si Italia, provocase cercurile nationaliste din Franta si făcuse si imprudenta ca din primul moment să-si afirme simpatia si sprijinul pentru guvernul republican al Spaniei. In tară era tinta unor aspre atacuri, nu numai din partea miscării legionare, ci si a altor partide de opozitie. Orice ar fi întreprins deacum înainte, ar fi purtat pecetea «omul Moscovei» si ar fi stârnit o furtună de proteste in tară si in străinătate. Ori, Internationala Comunistă nu avea interes ca in 1936 să provouce războiul si nici să descopere echipa de bază care actiona in Romania, formata din Rege, Elena Lupescu si anturajul lor. Romania era sacrificată, va truce la momentul oportun de partea Rusiei, dar până atunci trebuia să ducă o politied de împăciuire fată de Berlin, pentru a nu trezi suspiciuni grave si a provoca mania lui Hitler. Iată dece trebuia să plece Titulescu: pentru a preda politica externă a României in mânni mai sigure, care, fără a schimba o iotă din cursul anterior, să o exercite cu mai mare flexibilitate si astutie.

Din primii ani de domnie ai Regelui Carol al II-lea se poate observa cum acesta cârmuia tara după conceptii străine de interesele neamului:

a. a combătut Miscarea Legionară si a urmărit decapitarea ei când situatia specifică a României, amenintata direct de comunism, ar fi reclamat o ocrotire a Legiunii. Tronul nu ar fi putut iesi decât întărit din această colaborare;

b. a urmărit cu o perseverentă diabolică sfărâmarea marilor partide, pentru a nu mai exista in tară nicio fortă capabilă să se opună planurilor lui scelerate. Aceste partide mai puteau fi un obstacol in politica lui de apropiere de Rusia, dacă s'ar fi trezit la realitate atunci când s'ar fi aflat in fata unui pericol iminent;

c. a lasat armata in aceeasi stare jalnică in care o aflase, neînarmată si nepregătită. Oculta se gândea si la ipoteza că nu ar putea impune tării alianta cu Rusia. Pentru această eventualitate, capacitatea combativă a armatei trebuia mentinută la cel mai jos nivel, pentru a nu constitui un obstacol pentru năvălitorii din Răsărit dacă va primi ordin să apere tara.

După concedierea lui Titulescu, Regele isi asumă răspunderea directă a politicei externe. Ministri erau alesi numai din personalul politic sau diplomatic care împărtăsea aceleasi convingeri cu Regele. Directivele lăsate de Titulescu au rămas perfect valabile, adică rezervă fata de initiativele Axei si sprijin diplomatiei sovietice pe continent. Bine înteles că Puterile Axei întărindu-se, iesiri a la Titulescu in forurile internationale, contra Germaniei si Italiei, ar fi fost contraproducătoare. Regele Carol ducea aceeasi politică de încercuire a Germaniei, dar cu mai multă precautiune, într'un stil mult mai nuantat, mergând până a face Berlinului importante concesii de ordin economic. Dar telul final al politicei lui fată de Puterile Axei nu se modificase: el pândea momentul prielnic ca să iasă din acest joc in zig-zag si să se alăture aliantei franco-bolsevice, asvârlind tara in războiu contra Germaniei.

5. Răufăcătorii surprinsi de evenimente

Dacă oculta Palatului nu si-a putut îndeplini in întregime programul fixat de Internationala Comunistă - a manevra in asa fel ansamblul politicei interne si externe românesti încât in final tara noastră să ajungă alături de Soviete- asta se datoreste iutelii cu care s'au desfăsurat evenimentele. Plasa in care prinseseră ei tara s'a rupt din cauza repeziciunii cu care Germania a condus războiul.

In Septembrie 1939, Armand Călinescu a făcut sfortări desperate ca să convingă Consiliul de Coroană, convocat pentru a examina situatia creată in urma izbucnirii ostilitatilor germano-polone, de urgenta necesitate a intrării Romaniei in război pentru a ajuta Polonia, dar s'a izbit de sovăiala celorlalti membri ai Consiliului, îngrijorati de ritmul in care se desfăsurau operatiile armatei germane. In primăvara anului următor, 1940, camarila si-a pus nădejdile într'o blocare a ofensivei germane, fie in fata liniei Maginot fie undeva mai in interiorul Frantei. Regele si anturajul său asteptau o reeditare a miracolului depe Marna. Nici aceasta dorintă nu le-a fost îndeplinită. Franta a capitulat in sase săptămâni, după inutile încereări de a opri coloanele de tancuri germane.

La începutul verii anului 1940, politica externă a României sărise si ea in aer. Nu mai aveam niciun punct de sprijin in Europa. Nici real si nici eel putin fictiv. Marii nostrii aliati dispăruseră depe continent: Franta nu mai exista, iar Anglia tremura de teama unei invazii germane. Mica Intelegere si Intelegerea Balcanica se pulverizaseră, iar Liga Natiunilor răposase si ea mai demult. Exact cum prevăzuse Căpitanul. In momentul decisiv, toate aceste constructtii artificiale se vor prăbusi, (ca niste castele de carton). In schimb, eram înconjurati numai de dusmani. Din Răsărit ne pândea fiara bolsevică si se pregătea să-i intindă ghiara asupra Basarabiei; la Vest Ungurii nu-si ascundeau satisfactia de a sti că s'a apropiat momentul revansei; iar la Sud Bulgarii se preguteu si ei să-si prezinte revendicarile asupra Dobrogei meridionale. Politica partidelor, politica lui Titulescu si politica lui Carol ne-au adus in acest impas. Germania si Italia si-au intors fata dela noi, dupăce au făcut zadarnice eforturi, începând din 1934, să ne câstige prietenia. In lipsa României, care le-a întors spatele, preferând să devină o anexă a diplomatiei sovietice, aceste puteri si-au căutat alte prietene pe care trebuia să le onoreze acum. Basarabia era sacrificată prin pactul secret Ribbentrop-Molotov; Ungurilor si Bulgarilor le promiseseră Roma si Berlinul satisfacerea revendicarilor lor, in schimbul aliantei la care se angajaseră. Aceste erori si aceasta politică de permanentă ignorare a intereselor reale ale Tării veniseră la scadentă.

Bine înteles că dacă ar fi existat la Rege si la consilierii lui un ultim sentiment de demnitate omenească si de răspundere fată de taxă, cel putin in acest moment de supremă primejdie s'ar fi produs o radicală schimbare in constiinta lor, recunoscându-si drumul gresit si înaugurând o nouă politică in conformitate cu aspiratiile natiunii. Dar Regele căzuse in asa hal de degenerare morală încât soarta tării nu-l mai interesa. Singurul lucru ce-l preocupa era cum să se strecoare el si anturajul lui prin aceste evenimente teribile care dărâmau edificiul României Mari.

Oculta si-a făcut următorul calcul. Problema tării e secundară. Esential este să fie salvat Regele, căci râmânând Regele pe tron, rămâne si Elena Lupescu si, odată cu ea, toată gruparea constitutivă a ocultei. Cu orice pret trebuia păstrată puterea in mâinile acelora care o exercitau. Nu-i interesau amploarea concesiunilor. Odată Regele salvat, e salvată oculta, e salvată conspiratia comunistă care actiona chiar din incinta Palatului. Pentru moment nu există altă solutie decât o apropiere de Germania. Trecerea

României in lagărul moscovit nu era posibilă in acel moment nici din cauze interne -nu numai legionarii, dar însesi partidele politice s'ar fi opus, preferând o întelegere cu Germaniaci si din cauze externe, pactul de neagresiune germano-sovietic constituind un impediment la ruperea echilibrului din Sud-Estul european. Mergem cu Germania acum, spunea oculta, dar pândim momentul prielnic ca să ne desprindem de ea, revenind «la locul unde au fost jurămintele», adică in tabăra bolsevismului.

Toată politica Regelui din vara anului 1940 nu a avut nicio referintă cu drama tării. Era perfect adevărat ceeace născocise imaginatia Bucurestenilor pe atunci că Regele prefera să ramână cu «Ducatul de Ilfov» decât să părăsească tronul. Odată cu el rămânea intactă conspiratia comunistă dela Palat, păstrându-si libere toate posibilitătile si oportunitătile ca să schimbe cursul politicei românesti când se va debilita pozitia germană pe continent.

Din această perspectivă trebue apreciată politica internă si externă a Regeloi, in vara anului 1940. Surprinsi de evenimente, raufăcatorii svârleau lest peste bord pentru a se salva dela prăbusire, fără să se mai uite si la frânturile de tară pe care le sacrificau. O solutie mai usoară pentru ei ar fi fost să plece din tară, când s'a apropiat uraganul, dar interesele conspiratiei comuniste reclamau ca ei să rămână, salvând acest punct operativ care hotăra de soarta întregului Sud-Est european.

Si asa, lumea a asistat uimită la destindere si apoi la întelegerea cu legionarii, la denuntarea aliantelor si pactelor precedente, la căderea guvernului Tătărescu, la intrarea legionarilor in govern, la servilismul cu care s'au acceptat toate revendicările teritoriale patronate de Berlin, Moscova si Roma, la umilitoarea postură a Regeloi Carol care îsi întindea mâinile in toate părtile ca să-si găsească colaboratori dispusi să-i acopere politica lui nefastă si să împărtească răspunderea dezastrului cu el.

Tara putea să piară pentru Regele Carol, putea să sufere orice înfrângeri, orice umilinte, dacă cu ac st pret putea să capteze bunăvointa Puterilor Axei si să rămână pe tron. Ce va fi mai departe, se va vedea. Deocamdată dictatura regală si rotitele ei invizibile să nu sufere nicio dislocare sau nici eel putin o alterare.

6. Miraculoasa salvare dela 6 Septembrie

Un pumn de oameni, ajutati de Providenta Divină, au alungat depe tron pe Regele ucigas si au schimbat cursul istoriei românesti.

Nu putem întra aici in amănuntele revolutiei dela 6 Septembrie, căci nu este acesta rostul articolului de fată. Ceeace ne interesează in acest spatiu, este să stabilim ce consecinte a avut actul răsturnării Regelui Carol pentru politica externă si internă a României. Rezultatul eel mai important al abdicării a fost scoaterea Statului român de sub influenta ocultei. Odată cu Regele dispăreau Elena Lupescu si intreg clanul de conspiratori de tendintă marxistă care dirijaseră până atunci destinele natiunii. Oculta mare si mică fusese eliminată. Politica României nu o mai dicta Moscova, ci poporul român reprezentat in Statul national-legionar prin Miscarea Legionară. Natiunea devenise stăpână pe viata ei. Cea mai mare nenorocire pentru un neam nu e aceea de a suferi privatiuni, de a purta războaie sau de a fi victima unor

calamități, ci de a nu dispune de resursele ei morale si materiale. Aceasta era situatia sub Regele Carol, când tot ce producea natiunea era scos la licitatie in profitul unor cete de streini si exploatatori, iar pe deasupra mai era si împinsă ca vitele la tăiere, spre abatorul lui Stalin.

Colaborarea cu Generalul Antonescu se prezenta in primele luni sub cele mai favorabile auspicii. Se uniseră fortele principale ale tarii, Armata si Legiunea, iar noul Rege îsi dăduse consimtământul la această formulă de guvernare. Nimeni in tară nu mai putea să conteste noului regim forta si autoritatea. Cel mai puternic partid politic, de când a existat România modernă, îsi dădea mâna cu glorioasa armată a tării, ca să făurească instrumentul de guvernare capabil să repare nedreptătile trecutului si rănile recent primite. Perspectiva era grandioasă. Un popor întreg, însufletit de idealurile Legiunii, pătruns de sacrificiul Căpitanului si hotărît de luptă, stătea in spatele Conducătorului pentru a participa la măreata epopee a renasterii nationale si a recuceririi teritoriilor pierdute. O sansă unică in istorie, cu care cine stie dacă ne vom mai întâlni vreodată.

Momentul dela 6 Septembrie 1940, ca semnificatie profundă a istoriei, nu poate fi comparat decât cu alegerea Domnitorului Cuza pe tronul ambelor fitări românesti. Si atunci, miscarea natională, începută sub Tudor Vladimirescu si trecută prin nenumărate încercări, suferinte si deceptii, îsi găsise împlinirea supremă in actul Unirii. Acum aceeasi miscare, reactivată de Corneliu Codreanu, după imense sacrificii, îsi aflase realizarea in actul dela 6 Septembrie. Si atunci, ca si acum, era in fond poporul român care biruia contra unor stăpâniri care se suprapuneau peste destinul lui. Multimile îsi cântau bucuria izbăvirii prin eăntece si manifestatii si salutau pe Conducător cu un entuziasm delirant...

Dar ce folos de toate aceste uriase dăruiri ale unui neam întreg când acel ce Trbuia să-i interpreteze dorintele si să-i ducă la împlinire aspiratiile nu era decât o nefericită aparitie a desertăciunii omenesti, care nu vedea in Miscare decât un concurent al gloriei care i se cuvenea numai lui. Bucuria neamului a fost de scurtă durată, retezată de acela care se ridicase la locul de Conducător pe mormintele legionarilor cari au luptat la 3 Septembrie.

7. Antonescu omul fatal

Asezându-ne in locul dusmanilor infrânti la 6 Septembrie, trebue să ne dăm seama că dupăce s'au desmeticit de lovitura primită, si-au pus toate resursele la contributie ca să vadă cum pot să recâstige puterea in Stat. Un complot sau o actiune directă nu ar fi avut nicio sansă de reusită. Trebuia găsită o cale ocolită, o posibilitate de dinamitare a coalitiei din interior, o provocare a unei rupturi între cei doi factori ai ei, care să o spargă si să o reducă la neputintă.

Analizând mai departe care din cei doi factori ar fi putut fi asmutit contra celuilalt, dusmanii s'au oprit asupra lui Antonescu. Miscarea nu putea fi manevrată, atât prin masivitatea ei cât si prin constiinta conducătorilor ei. Antonescu nu avea partid, nu avea organizatie si nu avea fortă decât atâta vreme cât se afla in fruntea Statului si a armatei. Deposedat de aceste functiuni, nu mai reprezenta nimic. Era mult mai usor pentru fostii adversari să-si distileze veninul pe canalul unui singur om decât să deruteze o

miscare. Generalul Antonescu mai prezenta un avantaj. Cu el se mai făcuse o experientă de acelasi gen si experienta reusise. Antonescu era un ambitios fără margini si dacă i se satisfăcea această ambitie, oricine putea să-l exploateze. Raporturile dintre Antonescu si Palat nu erau bune, erau chiar incordate, dar când Regele Carol i-a oferit Ministerul Armatei, a acceptat să intre in guvernul Goga si mai târziu in guvernul dictaturii regale, fiind unul dintre stâlpii noului regim. In noua lui functiune, de Ministru de Armatei, Generalul Antonescu a jucat un rol decisiv la inscăunarea noului regim, ordonând prefectilor militari să scoată 200% in plebiscitul pentru noua Constitutie. Tot Antonescu a amenintat pe Corneliu Codreanu să nu facă manifestatia proectată contra noii Constitutii (era vorba de o manifestatie făcută in Capitală, împreună cu Iuliu Maniu), căci «armata trage», adică el va da ordin armatei să tragă. La Predeal, înainte vreme, avusese lungi conversatii cu Căpitanul asupra necesitătii de însănătosire a vietii publice românesti. Acelasi om, după ce i s'a satisfăcut setea de putere, era gata să tragă in acei care luptau tocmai pentru insănătosirea vietii publice.

Având in vedere acest antecedent, nu era exclus, îsi ziceau elementele scăpate din naufragiul dela 6 Septembrie, ca aceeasi tactică să ducă la acelasi rezultat. Aceste cercuri stiau că Antonescu râvnea să aibă toată puterea pentru el, să nu mai sufere limitările pe care i le impunea colaborarea cu Miscarea. Dacă această dorintă latentă va fi redesteptată si cultivată, Generalul ar putea fi amăgit să se intoarcă împotriva Miscării, exact ca in 1938: stima ce i-o arăta lui Corneliu Codreanu suferise o eclipsă când i s'a arătat fotoliul ministerial. Intr'una din ultimele conversath cu el, i-am adus aminte de ceeace imi spunea despre perioada de colaborare cu Regele Carol: «Domnule Sima, am fost inselat de Rege». Si i-am zis in continuare: «Domnule General, vă rog fiti atent ca să nu cădeti iarăsi sub influenta acelorasi forte si să loviti in Miscare». Bine inteles ed mi-a dat un răspuns aspru, asigurându-mă că «niciodată Generalul Antonescu nu va lovi in Miscare».

Prelucrarea Generalului Antonescu de către fortele oculte a fost posibilă si din cauza altor imprejurări cari îi putegu mări ambitia lui nemăsurată: era un om bolnav de o boală care nu-l impiedica să muncească, dar care fiind într'o fază inaintată, îi provoca crize. Această boală se manifesta printr'un desechilibru de umor si atitudini: putea trece dela o zi la alta sau chiar in câteva ore sau chiar in câteva clipe dela bunătate, prietenie si chiar dragoste, la brutalitate si ferocitate. In astfel de momente, nu-si controla cuvintele, gesturile si, ceeace era mai grav, dispozitiile luate. Ofensa pe oricine, tratându-l ca pe o slugă nemernică. Putini l-au cunoscut pe Generalul Antonescu mai bine ca mine. Ceilalti l-au cunoscut asa zicând prin vitrină, când primea audiente, când apărea la paradă sau la manifestatii. Eu însă am lucrat zi de zi cu ei si numai gratie unui tact deosebit si unei simpatii ce i-o inspiram, am putut duce această lungă tovărăsie. Niciodată nu m'a jignit, dar colaboratorii mei ieseau dela el amărîti.

Antonescu nu era un om politic. El isi imagina Statul ca o vastă cazarmă. Credea că totul se rezolvă prin ordine. De aceea in decursul dictaturii lui, destul de lungă, nu a izbutit să-si creeze un cerc de prieteni, o grupare, o fortă politică, un sistem de amicitii si oameni devotati. El nu vedea decât oa,rneni care primesc ordine si le execută, fără, să se intereseze cine sunt acesti oameni si pentru ce îl ascultă cu atâta servilism. Sistemul cazon al lui Antonescu de a guverna Statul a înlesnit considerabil fostilor dusmani (care in fond erau si dusmanii lui) să-i excite patima de dominatie si mai târziu să se strecoare până in cele mai înalte posturi de conducere ale tării.

Avea un anturaj de proastă extractie, format din indivizi care se gândeau la togte, afară de interesele tării. Afaceristi, arivisti feroci si intriganti fără margini. Antonescu a.vea o slăbiciune deosebită fată de aceste persoane. Le făcea toate voile si le asculta toate păsurile. Acestia au fost aliatii cei mai pretiosi ai

elementelor cari lucrau din umbră la separarea Generalului de Miscare. Intre figurile din anturajul Generalului Antonescu care, au jucat un rol mai nefast in această perioadă a fost D-na Goga. Această femeie, nelipsită din casa lui Antonescu, lucra pe două tablouri : pe deoparte batjocorea Miscarea pela oficialitătile germane, când le întâlnea pela receptii sau la mesele ce le dădea in somptuoasa ei casă. Pe de altă parte, îi băga in cap Generalului fel de fel de conspiratii pe care le-ar pune la cale legionari ca să-l omoare. Odată m'a chemat Generalul si foarte enervat m'a întrebat dacă stiu ceva că «D-na Sturdza a organizat o echipă ca să-l omoare». Aceeasi D-na Goga, cunoscând toate deciziile războiului, le transmitea apoi Aliatilor prin TFF, cari, la rândul lor, bine înteles, că le retransmiteau Rusilor. Nu numai că D-na Goga nu a împărtăsit soarta D-nei Antonescu sub comunisti, ci a fost lăsată să locuiască in castelul dela Ciucea, oferindu-i-se si o pensie.

Pentru a se ajunge la o ruptură, evident se găseau suficiente pretexte. Cum noi ne-am comportat tot timpul corect si loial fată de el, Generalul specula inerente frictiuni care se produc in Stat pana ce se asează o revolutie in albia lui. Aceste incidente constituiau materia predilectă, a acelora care conspirau din umbră la răsturnarea regimului. Inainte de a fi informati oficial, răsunau telefoanele la presidentie pentru a-i comunica Generalului o «nouă ispravă a cămăsilor verzi».

Această tensiune a mers crescând până ce Generalul, impins din spate de toti nemultumitii, a trecut la actiune. După înlăturarea lui Sturdza dela Externe, a demis pe ministrul de interne, Generalul Petrovicescu si, odată cu el, pe toti prefectii si chestorii legionari de politie, substituindu-i cu militari. Evident, Miscarea se afla in fata unei lovituri de Stat si a reactionat. Antonescu a fost surprins de masivitatea acestei reactiuni, care-l asvârlise in defensivă. Atunci a cerut ajutorul lui Hitler si numai gratie ordinului dat de acesta diviziilor germane din Romania de a interveni in favoarea lui, a castigat partida.

8. Vinovătia aliatului german

Expulsarea Miscării dela putere, prin dubla interventie Hitler-Antonescu, nu s'ar fi putut produce dacă ar fi existat suficientă luciditate politică la conducătorii celui de-al III-lea Reich. Nimeni pe lume si mai ales când e angajat într'un război pe viată si pe moarte, cum era Germania, nu se desparte de prieteni pentru a-i lua in brate pe dusmani. Căci îndărătul lui Antonescu se deschidea un gol politic cat tara de mare si acest gol nu putea rămânea neocupat in virtutea unei legi naturale. Cine va lua locul legionarilor care au fost asvârliti in inchisoare sau au luat drumul pribegiei? Antonescu nu avea partid, nu avea organizatie si nu avea popularitate. Generalul va lua oamenii de care avea nevoie pentru a guverna, la intâmplare, de unde îi găsea, si buni si răi. Nu a putut face nimic altceva decât să improvizeze, orientându-se in numirile ce le făcea exclusiv după gradul de dusmănie al personalului ales fată de legionari. Acesta a fost criteriul principal ce l-a folosit la selectia noilor cadre, un criteriu eminamente negativ, cam nu putea duce decât la formarea unui organism hibrid, in care toate aventurile erau posibile. Nimic mai natural decât ca vechile forte să profite de această împrejurare pentruca «progresiv» să-si reia influenta in Stat, înfiltrându-se tot mai adânc, pe măsură ce războiul se prelungea si necesitătile interioare de personal cresteau, din cauza vacantelor lăsate de cei ce mergeau pe front.

Un guvern german, constient de responsabilitătile ce-i incumbau, si-ar fi dat seama ca o miscare de proportiile celui legionare nu putea fi substituită in Stat fără a se produce grave perturbări in functionarea lui, care pot avea si mai grave repercusiuni in conducerea războiului. Ce se întâmplă dacă mâine se produce o situatie de urgentă, o criză pe teatrul de operatiuni? Cum va putea rezista această întocmire antonesciană hibridă într'un stadiu critic al războiului?

Aci e cazul să spunem câteva cuvinte despre conceptia conducătorilor celui de al III-lea Reich in legătură cu războiul si politica. Când au intervenit in România, in modul nefericit in care au intervenit, netinând seamă că noi eram victimele, iar Antonescu agresorul, ei considerau războiul virtual câstigat. Campania din Polonia, campania din Franta, le-au creat certitudinea că nicio armată nu putea rezista superiorităţii militare germane. O ciocnire cu Rusia, care se prevăzuse încă depe atunci, va avea acelasi rezultat fulminant. Rusia se va descompune după primele raiduri ale diviziilor blindate si ale aviatiei ei invincibile. Din Norvegia până in apele Bosforului se profila silueta masivă a soldatului german. Cu minime pierderi, armata germană a subjugat Europa. Această armată era intactă, tânără, viguroasă si plină de elan.

Din această perspectivă, a unui apropiat desnodământ fericit al războiului, ceeace se întâmpla in România constituia un fapt totalmente secundar. Cu sau fără Miscarea begionară, războiul se va desfăsura in acelasi fel. Dimpotrivă, având in vedere proxima campanie din Rusia, era mai bine să se dea întâietate elementului militar. Antonescu, recunoscător pentru ajutorul primit dela Hitler, in criticele zile din Ianuarie 1941, va oferi o maximă contributie a României la războiu.

In domeniul politic, conducătorii Germaniei isi fauriseră aceeasi imagine briliantă a viitorului. Războiul fiind virtual câstigat, se poate incepe încă in cursul lui si opera de orga nizare a viitoarei ordine europene, bazată pe ideea imperială germană. In centru marele Reich german, iar de jur imprejur o serie de State in dependentă graduală de Berlin. Evident că, in acest cadru european, dominat de o singură putere, nu mai era loc pentru Statele si miscările nationaliste, decât in măsura in care se integrau si ele hegemoniei germane. Existau miscări nationaliste dispuse să servească telurilor imperialiste ale national-socialismului, cum erau cele din Norvegia si Olanda, dar erau altele care manifestau un spirit viguros de independentă, cum erau Garda Hlinka in Slovacia, miscarea Crucilor cu Săgeti in Ungaria sau Miscarea Legionară. Aceste erau miscări puse la index in inaltele sfere conducătoare ale Reichului din cauza nationalismului lor fervent, care se ciocnea cu interesele imperialismului german. Garda Hlinka fusese eliminată din Stat de acelasi personagiu care mai târziu a reprezentat Reichul in România si care a venit cu acelasi scop, Manfred von Killinger. Nici miscarea Szalasy nu s'a bucurat de niciun sprijin din partea Reich-ului, nefiind lăsată sa ia conducerea decât in ultimul moment când toate celelalte formatiuni trădaseră Germania. Optând pentru Antonescu, in conflictul lui cu Miscarea Legionară, cercurile conducătoare germane au găsit prilejul prielnic sa aplice si in România aceeasi doctrină. Pentru viitoarea ordine europeană, era, preferabil sa aibă deaface cu o România slabă, condusă de un general in dependentă de Berlin, decat cu o România legionară, care ar fi apărat cu ardoare interesele tării.

Eroarea săvârsită de Hitler in România era de natură strategică. Dusmanii stiau mai bine ce victorie au repurtat in România prin eliminarea Miscării. Cu toate inclinatiile mentale ale conducerii germane de a săvârsi această eroare, poate nu s'ar fi ajuns la aceiasi decizie fatală dacă nu ar fi avut si Germania lui Hitler «oculta» ei. Acum, după războiu, s'au aflat o multime de lucruri asupra falangei de trădători cari sabotau sforţările poporului german pe câmpul de luptă. In cazul specific al Românei, era clar că «oculta» germană nu putea vedea cu ochi buni ascensiunea Miscării la putere si, in consecintă, păndea orice

moment pentru a-i da in cap. La Bucuresti noi simteam, chiar din primele zile ale guvernării, aversiunea ce ni-o manifestau anumite servicii germane, cum erau Abwehr-ul, Legatia Germană sau oficinele informative ale armatei germane, când au sosit primele divizii. Toate aceste servicii s'au pus din primul moment la dispozitia lui Antonescu si transmiteau la Berlin tot ceeace putea să-i consolideze pozitia lui. Astăzi este un lucru cunoscut că agentii de clasă mare ai Aliatilor sau ai Rusiei se aflau atăt la Ministerul de Externe cât si in Marele Stat Major, ca să nu mai vorbim de cazul Canaris. Intre Berlin Si Bucuresti s'a stabilit deci, o vie activitate de denigrare a Miscării si de înăltare a lui Antonescu, care a mers crescând, progresiv cu tensiunea ce o observau între noi si Conducător. In momentul cand Generalul a scos armata contra noastră, terenul era pregătit in cartierul Fuhrer-ului, prin rapoartele anterioare, pentru a lua o decizie diametral opusă propriei lui lupte. Dacă este real si faptul că insusi Bormann a fost un spion sovietic, atunci nu mai avem niciun motiv să ne mirăm de strania atitudine a lui Hitler.

Să comparăm acum ce-a făcut Hitler in România, in Ianuarie 1941, cu reactiunea lui Stalin in 1945, într'o împrejurare asemănătoare. In conflictul dintre Generalul Rădescu si co munisti, el nu a sacrificat pe coreligionarii lui, desi reprezentau un pumn de oameni, si nu o miscare putemică cum era a noastră, ci i-a impus pe acestia, contra vointei tării, contra partidelor si contra Regelui.

Mai sunt si alte cazuri de duplicitate germană in relatiile cu Miscarea care au contribuit la fatala eroare a lui Hitler. Nu ne putem extinde asupra tuturor, dar in capitolele următoare le vom mentiona si pe acestea, incidental.

9. Ipotecile războiului

Lovitura de Stat a Generalului Antonescu contra Miscării Legionare a avut urmări mult mai îndepărtate decât tulburarea produsă in tară in acele zile si in acele luni; întreg cursul războiului a fost afectat si deviat dela scopurile lui naturale. Din răul săvârsit tării in Ianuarie 1941, s'au propagat alte rele, mult mai mari, care au ruinat in cele din urmă însăsi fiinta Statului.

In fata unei răspunderi istorice atât de mari, impuse de purtarea celui mai greu război din viata neamului nostru, in care nu se hotăra numai fruntariile tării, ci însăsi existenta noastră nationalä, orice conducător constient si luminat ar fi subordonat orice chestiune internă telului final, ar fi evitat cu grije orice conflict care putea să impartă natiunea. Războiul, prin sine însasi, reclamă sacrificii uriase din pesrtea poporului si ar fi fost o crimă slăbirea potentialului lui de luptă, prin distrugerea unitătii iesite din revolutia dela 6 Septembrie 1940.

Conceptia lui Antonescu despre război se deosebees radical de acest fel simplu, clar si eficace de a vedea momentul politic si militar. In tot ce făcea si in războoul ce-l pregătea, pornea dela sine, dela puterea ce-o detinea si pe care voia să o amplifice, si dela gloria ce i se cuvenea lui exclusiv. In război el nu vedea o epopee a intregei natiuni, ci un instrument asa zicând de uz personal, pentru a-si intări autoritatea in Stat si a câstiga laurii victoriei pe cămpul de luptă. El, Conducătorul! El, fără Rege, fără paxtide, fără miscare, a recucerit provinciile răpite si a dus steagurile românesti până in inimes Rusiei,

pentru a infrânge bolsevismul si a restaura civilizatia crestină in această tară! Antonescu urmărea să polarizeze spre propria lui persoană toate beneficiile acestei campanii, toate victoriile si gloriile ei.

In modul acesta, imaginea războiului era falsificată. In loc de o largă participare a natiunii, cu toate fortele ei vii, cu toti marii ei generali, cu toti eroii ei, si mai ales in frunte cu tineretul ei, chemat să-si verse sangele in această înclestare apocaliptică, Generalul a redus campania din Rusia la o proectie personală.

Obsesia Generalului de a elimina orice concurentg care ar putea să-i stea in cesle a fost alimentată si de gresita eva luare a campaniei din Rusia, căzând in aceeasi eroare ca si Germanii. El credea că războiul se va termina repede, in câteva luni, nu mai mult de un an. Amăgit de această perspectivă, cu atât mai mult s'a trezit in el dorinta să rămână singurul beneficiar al victoriei. O campanie-fulger si o întoarcere triumfală la Bucuresti. Acest moment unic, nemai întâlnit in istoria României, nu trebuia să-i scape. Va îndepărta pe toti acei care ar putea să-i întunece gloria si va da o aspră lectie tuturor acelora care s'au ridicat împotriva lui. Dar acum vine reversul medaliei. Lipsit de simt politic -si politica inseamnă in primul rând prevedere- Antonescu nu si-a dat seama de ipotecile ce le contractase prin alungarea Legiunii dela putere. El îsi închipuise prea simplist succesiunea. In realitate îsi complicase existenta cu noi probleme, de cari nu ar fi avut nevoie in ajenul unui mare războiu. Aparent, statura lui politică crescuse. Era singur stăpân in Stat. Nu-i mai avea pe legionari in coastă. Dar făcând plusul si minusul antilegionarismului său, era mult mai slab decăt inainte. Ceeace pierduse in primul rând, era libertatea de miscare, fapt care il va stânjeni colosal atât in guvernare cât si in purtarea războiului. Singur îsi tăiase craca de sub picioare, lovind într'o miscare care nu avea altă ambitie mai mare decăt să servească sub ordinele lui in campania din Răsărit.

Si acum să examinăm servitutile cu care s'a încărcat Antonescu, prin desprindecrea lui de Miscare, si care i-au limitat posibilitătile lui de manevră si de actiune.

Făcând apel la Hitler pentru a fi salvat din situatia critică in care ajunsese prin. propria lui culpă, Generalul Antonescu a provocat interventia unei puteri streine in afacerile interne ale României, lucru ce nu s'a mai întâmplat depe timpul suzeranitătii turcesti. Conducătorul Statului, ce iesise din vâltoarea evenimentelor din Ianuarie, nu mai era identic cu Conducătorul Statului ce iesise din revolutia dela 6 Septembrie. Aceeasi persoană, dar două surse diferite de petere. Atunci, Natiunea si Armata au smuls Regelui Carol abdicarea si l-au consacrat Sef al Statului; acum armatele unui Stat străin l-au confirmat la cârma tării, in momentul când era pe punctul să capituleze. Cu aceasta nu vreau să zic că situatia României sub Antonescu se asemăna cu a unei tari ocupate; tara nu era ocupată, ci el, Conducătorul, functiona de acem înainte cu beneplacitum al Berlinului.

De aci emana dependenta lui Antonescu de puterea care i-a oferit puterea contra imensei majorităti a tării. El se va afla permanent avizat la sprijinul aceleiasi puteri căreia îi datora propria lui putere. Nu mai avea autoritatea să vorbească cu libertatea de mai înainte, la Berlin, ci trebuia permanent să se încovoaie pretentiilor lui Hitler. Istorici si diversi martori oculari vorbesc de dârza atitudine a lui Antonescu in fata lui Hitler in diverse imprejurări. E adevărat, dar această împotrivire era pur verbală si nu trecea in domeniul faptelor. La ora adevărului, accepta tot ce i se cerea. Si Nemtii cunosteau slăbiciunea lui Antonescu pentru oratorie grandilocventă; îl lăsau să-si descarce violentele verbale, stiind că in final va da tot ce i se cere. Antonescu era constient că dacă i s'ar tăia creditul politic dela Berlin, nu ar mai putea să guverneze. Acel «ceva» de care se temeau toti, era «umbra marelui Fiihrer». Berlinul si armata germană din România garantau soliditatea pozitiei lui Antonescu si nu invers, adică nu Antonescu garanta

soliditatea pozitiei germane în România. Acesta este un fapt foarte important de retinut, pentru a intelege mecanismul loviturii de Stat dela 23 August 1944.

Această dependentă a lui Antonescu de Berlin s'a agravat prin prezenta unui puternic grup legionar de refugiati in Germania. E curios că Generalul însusi si-a dat consimtământul la formarea acestui grup. Intr'unul din primele lui apeluri către tară, după evenimentele din Ianuarie, Generalul vorbea si de «deportarea» legionarilor. Cum el nu avea o Siberie la dispozitie, declaratia lui se referea la conventia ce o stabilise cu guvernul german ca legionarii ce se vor refugia in Germania să fie internati. Pentru legionari nu mai era loc decât sau in închisorile din tară sau in lagărele din Germania. Cercurile germane acceptaseră această solutie, căci pe deoparte puteau salva o parte din căpeteniile legionare după ce s'au convins că agresorul fusese Antonescu, iar pe de altă parte dispuneau de o rezervă cu care putea exercita un permanent santaj contra lui Antonescu, in eventualitatea că acesta ar refuza să le indeplinească dorintele.

Noi nu eram responsabili de această situatie penibilă si nici nu ne puteam preda lui Antonescu pentru a ne căsăpi. El insusi ne asvârlise in prizonieratul german, in loc să-i aibă pe legionari lângă sine.

In interior, problema legionară nu se lichidase pentru el odată cu expulsarea Legiunii din guvern. El vedea pretutindeni numai dusmani cari înscenau comploturi ca să-l omoare sau să dea o lovitură de Stat. După incetarea rezistentei legionare, călcându-si cuvântul dat si abuzând si de protectia lui Hitler, a pornit o crâncenă prigoană contra Miscării. A doua zi după asa zisa «rebeliune», au inceput descinderile, arestările si condamnările, între care nu au lipsit nici sentintele capitale. Intrarea României in răsboiu a găsit tara in convulsiuni. Când armata română se lupta in Basarabia, Colonelul Zăvoianu si alti legionari cădeau sub gloantele lui Antonescu, la Jilava. Mii si mii de legionari au luat drumul închisorilor, in timp ce cei mai norocosi au izbutit să se refugieze in Germania, unde i-a asteptat o primire glacială, onorându-i cu domiciliul fortat si apoi cu lagărul de concentrare. Cum nu putea să-i închidă sau să-i omoare pe toti, Generalul a imaginat o metodă de o rară perfidie si inumanitate pentru a face să dispară. un număr cât mai mare de legionari: reabilitarea lor prin moarte. Cei trimisi pe front erau degradati dacă erau ofiteri, nu aveau dreptul la inaintare si nici să primească decoratii pentru acte de vitejie. Comandantii de unităti aveau ordin să-i trimită in misiunile cele mai periculoase, de unde nu mai exista scăpare, ci numai «reabilitare» prin moarte. Mai târziu legionarii au fost turnati in unităti speciale, faimoasele batalioane dela Sărata, alături de toti hotii si dezertorii. Aceste unităti, trimise apoi in cele mai periculoase sectoare ale frontului, erau decimate. Aparent aceasta nu era. o crimă, ci implinirea unei datorii fată de Patrie. Dar când datoria fata de Patrie era utilizată de Conducător ca un mijloc de a-si lichida adversarii politici, devenea mai mult decât o crimă; un atentat contra înaltei linii morale si patriotice a războiului. Aceste ordine scelerate nu au avut intodeauna efectul dorit de Antonescu, deoarece multi sefi de regimente au refuzat să le execute ad-litteram, ocrotind edt puteau pe legionari.

Acum, Legiunea nu se rezuma la cei arestati sau refugiati. Masa legionaă se găsea încorporată sub drapel si lupta in stepele Rusiei. Practic tot tineretul tării era legionar, dacă nu prin apartenentă directă, prin simpatia ce-o reflecta Miscarea in toată generatia nouă. Când Generalul Antonescu a refuzat să deschidă închisorile la izbucnirea războiului, pentruca, printr'un gest de clementă să restaureze unitatea natională, el, de fapt, nu excludea decât câteva mii de legionari cunoscuti si aflati in puterea lui, dar nu a putut exclude acea generatie eroică care a crescut in duhul Căpitanului si care se compunea din sute de mii de luptători. Pe acestia nu-i putea eiimina, căci ar fi însemnat să desfiinteze însăsi armata.

Dar trebue să ne gândim la tristetea acestor sute de mii de tineri cari erau trimisi la moarte in plină prigoană, când mii de camarazi de-ai lor zăceau in închisori, condamnati pe nedrept. Nu stim ce inimă avea Antonescu, dar in niciun caz o inimă. de părinte, cum se lăuda adeseori.

Această obsesie maladivă antilegionară l-a urmărit până in ultimul moment. Am putea zice că pentru a-si justifica sângele vărsat la 21 Ianuarie, avea nevoie de alt sânge si asa s'a perpetuat această prigoană până in pragul căderii lui. Trecand la operatiile militare, e un fapt cunoscut, pe larg expus in strălucita lucrare a D-lui General P. Chirnoagă, «Istoria politică si militară a Războiului României contra Rusiei Sovietice», că armata română a întrat in război fără a dispune de armamentul trebuincios. Erau multe găuri in înzestrarea armatei, dar in special lipsea armamentul greu. Generalul Antonescu mostenise această situatie dela Regele Carol, care, dupăcum am văzut, a dus o politică de sabotare a necesităților moderne de înarmare. Si atunci, spune Generalul Chirnoagă, ca să suplinească lipsa armamentului, Generalul Antonescu a recurs la solutia de a mări numărul diviziilor de infanterie. Era o solutie nefericită, pentrucă substituia eficacitatea armei cu soldatul, ceeace avea ca urmare o crestere a curbei de sacrificiu.

Este adevărat că Antonescu a cerut chiar dela începutul colaborării militare româno-germane completarea lipsurilor de care suferea armata română in armament. Dar Hitler nu a dat curs cererilor lui Antonescu nici inainte de întrarea in războiu si nici in cursul lui, lăsând armata română să se descurce cu materialul ce-l avea. Abia in primăvara anului 1944, când Rusii erau pe Bug si primejdia devenise iminentă, au început să sosească primele furnituri de armament greu. Motivele care l-au determinat pe Hitler să nu inarmeze armata română cu care de luptă, cu artilerie grea, mijloace motorizate si tunuri anti-tanc sunt expuse in cartea mai sus amintită, a D-lui General P. Chirnoagă.

Ceeace ne interesează pe noi aici este de a lămuri cum de a acceptat Generalul Antonescu să asvârle tara in războiu cu un armament mult inferior Germanilor si Rusilor? El stia doar că lipsa «sculelor», cum numeau soldatii din primul războiu mondial armamennul modem, va scădea eficacitatea de luptă a armatei si se va solda cu pierderi grele in oameni, cari ar putea fi evitate. Ce l-a determinat pe Conducător să nu opună un «non possumus» la refuzul Germaniei de a ne preda materialul de care aveam nevoie?

Explicatia trebue căutată in aceeasi cauză, in conditiile in care a fost înscăunat la putere Generalul. El nu mai putea vorbi cu siguranta de odinioară in numele Tării, pentrucă nu o mai simtea in spate. Pozitia lui intemă era foarte fragilă. Puterea lui depindea de asistenta permanenta a lui Hitler. Si atunci, nu putea să supere cercurile conducătoare dela Berlin printr'o insistentă excesivă asupra armamentului, de teama să nu provoace o încordare in raporturile cu Hitler. «E mai bine asa, gândea el, merg cu ce am într'un războiu de scurtă durată, revin biruitor la Bucuresti, ca desrobitor al Basarabiei si Bucovinei, îmi consolidez conducerea si apoi altfel vorbesc si la Berlin, căci războoul nu se va termina odată cu distrugerea Rusiei. Si in chestiunea armamentului pleca dela sine, dela orgoliul de-a arăta Berlinului ce parte să facă armata română pe câmpul de luptă, chiar fără a dispune de mastodontii războiului modern. Prelungul asediu al Odesei, cu inutila hecatombă de vieti omenesti, se datoreste acestei conceptii gresite, bazată «pe noi însine», când războiul in care intram era de proportii mondiale, iar România nu era decât un fragment al acestui vast conflict.

Ca urmare a lipsei de tărie sufleteaseca a lui Antonescu de-a cere armele trebuincioase dela aliatul său, pe deoparte armata română nu a putut să-si desfăsoare întreg potentia lul ei de luptă, pe de altă parte, a suferit pierderi mult mai grele de cât ar fi fost ingăduit unei armate bine echipate. In economia generală

a războiului contra Rusiei Sovietice si acest minus in randamentul combativ al armaei române îsi are importanta lui.

Insfârsit, ultima servitute si cea mai gravă ce-a contractat-o Generalul prin despărtirea de Miscare, este că a fost silit să readucă in cadrele Statului toate elementele lumii vechi. Oameni de-ai partidelor, titulescieni, carlisti si fel si fel de aventurieri ai politicei, au dat buzna sub drapelul lui, nu din admiratie sau lealitate fată de Antonescu si cu atât mai putin fată de Puterile Axei, ci exclusiv pentru a recuceri terenul pierdut la 6 Septembrie si a se răzbuna pe legionari. Aceste elemente, la început timide, abia ridicau capul, dar văzând că Berlinul tolerează prezenta lor si tolerează prigonirea legionarilor, au devenit tot mai îndrăznete si, in cele din urmă, au acaparat toate resorturile Statului. Din acest mediu s'a recrutat conspiratia care a dat lovitura dela 23 August 1944.

10. Chestiunea Transilvaniei

O altă chestiune care turbura guvernarea antonesciană si care se agrava pe măsură ce războiul lua o întorsătură defavorabilă, era nemultumirea provocată in popor de arbitrajul dela Viena. Nefericita solutie dată diferendului româno-ungar la Viena, cu acea tăietură in două a Transilvaniei, care pătrundea ca un pumnal până in inima romanismului, constituia un subiect de agitatie permanentă, pe care nici războiul din răsărit n'a putut să-l elimine. Recâstigarea provinciilor răpite de Rusi si înaintarea victorioasă a armatelor române până in Caucaz nu puteau compensa rana provocată de mutilarea Transilvaniei. Românul, cum se zice, cu un ochiu râdea, văzându-se scăpat de Muscali, dar cu alt ochiu plângea, gândindu-se la mândretea de tară care ajunsese iarăsi in stăpânirea Ungurilor.

Generalul Antonescu a tratat această chestiune cu o usurintă demagogică, cu o iresponsabilitate care a dăunat tării si a contribuit in cele din urmă la propria lui cădere. El vorbea de provincia sfâsiată casicum ar fi stat in putinta lui să o reunifice. «Drumul spre Cluj trece prin Odesa», declarase Conducătorul de mai multe ori si cuvintele lui sburau din gură in gură. Soldatii credeau că după încheierea campaniei din răsărit, vor întoarce armele contra Ungurilor. Acest plan -dacă l-a conceput vreodată in mod serios- nu avea nicio sansă să se realizeze. Puterile Axei n'ar fi ingăduit o răfuială directă între Români si Unguri si cu atât mai putin după Stalingrad. Lipsit de sprijinul miscării legionare, se lipsise si de presiunea ce-ar fi putut-o exercita la Berlin o tară compact adunată in spatele lui. Când el însusi era permanent avizat la ajutorul lui Hitler ca să guverneze, cum putea pretinde acestuia să repare nedreptatea săvârsită la Viena?

Lăsând să dospeasca chestiunea Transilvaniei in popor fără să dispună de niciun mijloc ca să-i dea, o deslegare convenabilă, Generalul Antonescu a oferit opozitiei (opozitia tolerată de el, nu cea din închisori) o puternică armă ca să-si desfăsoare propaganda defetistă si să pregătească ruperea aliantei cu Germania. «Pierderea Basarabiei va fi compensată de recâstigarea Transilvaniei de Nord», afirmau cercurile national-tărăniste si liberale. "Aliatii sprijină revendicările românesti si insisi Rusii s'au angajat să ne dea satisfactie la granita de Vest". Intr'adevăr Sovietele au făcut această promisiune cunoscând cât de sensibilă era opinia publică la chestiunea Transilvaniei. Era o armă propagandistică de mare efect pentru a determina pe Români să se desprindă de Germania si să cadă in cursa ce le-o întindea Moscova.

Transformând chestiunea Transilvaniei, atât de delicată si atât de complexă, într'un slogan de ieftină propagandă personală, Generalul Antonescu s'a prins in propria lui demagogie. Nu mai putea da înapoi si nici nu putea găsi o iesire, din cauza rezistentei ce-o intâmpina la Berlin si Roma. si atunci a abandonat chestiunea Transilvaniei in mâinile opozitiei, care a utilizat-o pentru a submina bazele regimului.

Nici Generalul Antonescu si nici opozitia n'au judecat situatia creată in Nordul Transilvaniei prin prisma războiului ce-l purtam. Nu era vorba in acel moment nici de Transilvania si nici de Basarabia, ci de existenta Statului Român in sine. Schimbarea aliantelor nu se rezuma la o compensatie teritorială - ceeace se pierde in răsărit, se câstigă in Apus -ci la a fi sau nu fi a neamului nostru ca entitate istorică. Pierderea Basarabiei si a Bucovinei de Nord era imensă, dar totusi putin fata de o pierdere infinit mai mare ce ne astepta, a independentei noastre national-tărăniste pierdere pe care nu o putea echilibra nici reîntregirea Transilvaniei. La 23 August, am pierdut Basarabia si Bucovina de Nord, fără a fi castigat nimic in schimb, căci realipirea Transilvaniei de Nord nu ne-a dat decât o satisfactie iluzorie. La 23 August am pierdut totul, toată Tara, cu toate provinciile ei. Nu mai era nimic al nostru din ceeace fusese, decât cu numele. O altă vointă incepuse să guverneze la Bucuresti, peste vointa si aspiratiile poporului român.

11. Escalada iresponsabilităților

23 August nu a fost fapta unui om sau a unui partid sau a unei conspiratii. A interpreta in acest fel capitularea României, ar însemna să o sărăcim de continutul ei real. Pentru realizarea acestui act monstruos si-au dat întâlnire toate reziduurile vietii politice românesti de peste 20 de ani. 23 August înseamnă, in primul rând, o atmosferă de defetism si lasitate, o stare de spirit confuză, un gând perfid si odios de a se salva cine poate, o dezertare in masă a păturei conducătoare sub imperiul panicei. Ce ne facem, nene? -era întrebarea care trecea din gură in gură, in căutarea unui colac de salvare. La prea putini le-a trecut prin cap că salvarea, dacă mai exista o salvare, consta tocmai prin prelungirea rezistentei până ce se va smulge dela inamic conditii onorabile de armistitiu.

Inamicul ce-l avea in fată de astădată poporul român nu era din categoria niciunuia din trecut. O cât de sumară cunostintă a comunismului ar fi trebuit să pună in gardă si pe cei mai ticălosi Români că, fată de acest pericol nu există salvare individuală, căci comunismul utilizează temporar anumite medii sociale, dar apoi le distruge. A-ti căuta scăparea in fraternizarea cu armatele bolsevice, echivala cu un act de sinucidere. Ei bine, tocmai această elementară intelepciune politică, care se putea învăta dela orice om din popor, le-a lipsit tuturor acelora cari au colaborat, in forme si grade diferite, la nimicirea independentei nationale.

Răspunderea principală a actului dela 23 August cade asupra Germaniei. Dacă la 23 Ianuarie 1941, s'ar putea admite, cu oarecare butăvoinþă, că, conducătorii ei au fost victimele unor false informatii, când au luat absurda hotărîre de a pune la dispozitia lui Antonescu trupele din România, după aceea, in decursul anilor care au urmat si mai ales după Stalingrad, si cu atât mai mult începând din primăvara anului 1944,

era o aberatie să mai accepte si să garanteze prelungirea statu-quo-ului intern, cu legionarii în închisoare si cu toti trădătorii roind in jurul Maresalului. Germanii trebuia să treacă peste susceptibilitatea bolnăvicioasă a lui Antonescu in materie de legionari si să-l forteze să-i reîncorporeze pe acestia in viata publică. Era un act elementar de prevedere si dacă Maresalul nu-i întelegea, însemna că avea alte planuri si tocmai această rezistentă absurdă trebuia să-i pună pe gânduri. Nu cumva si Antonescu se gândeste la o întoarcere a frontului si deaceea refuză cu atâta încăpătânare colaborarea legionarilor, pentru a nu-i stânjeni libertatea de miscare? In fata amenintătoarei situatii depe front, atât legionarii din tară cât si cei din Germania erau dispusi să sară in ajutorul Patriei, fără a mai tine seamă de ce-a fost in trecut. Aceasta o stia si Antonescu.

Pe plan national, trebuie să inversăm seria răspunderilor, dela acei cari au executat actul si să începem cu Maresalul Antonescu. Intr'adevăr, fără de ajutorul lui, fără permanenta ostracizare a legionarilor si fără de vidul politic ce s-a creat după evenimentele din Ianuarie, nu ar fi existat 23 August. 23 August este continuitatea si împlinirea lui 21 Ianuarie. Pe urmele loviturii contra Miscării, trebuia să vină inevitabil lovitura dela 23 August. Cu cadrele ce si le-a ales, guvernarea lui Antonescu nici nu putea să aibă un alt sfârsit. El a creat, cum am spus si altădată, mediul prielnic in care s'a înfiripat si s'a desvoltat conspiratia. Ce putea să vină dela niste oameni care erau cu un picior in lagărul aliatobolsevic si nu asteptau decât momentul oportun ca să-l elimine, pentru a-si putea împlini impulsurile ce le primeau de peste hotare?

Nu trebue să credem însă că Maresalul a fost inselat de ceice s'au strâns in jurul lui. El a tolerat pătrunderea acestor oameni de filiatie titulesciano-carlistă, cu scopul de a săvârsi cu ajutorul lor desprinderea de Germania si trecerea in lagărul aliat. Si el nutrea aceeasi idee ca, la momentul potrivit, să facă saltul in tabăra victorioasă. Nici el nu avea de gând să rămână legat de Germania până la ultima bătălie. Si deaceea si-a pregătit piesele guvernative, adică oamenii de încredere cu care să poată schimba cursul evenimentelor, elemente cunoscute a fi contra aliantei cu Germania. Dar, spre deosebire de sleahta de profitori din jurul lui, care nu se gândeau decât la propria lor salvare, trebue să-i recunoastem Maresalului, pe lângă atâtea mari păcate, această clarviziune de ultim moment: el refuză să întoarcă armele contra aliatului german si vrea o iesire onorabilă din luptă; deasemenea, el refuză orice compromis cu Aliatii care ar fi putut primejdui independenta României.

Deaceea, când a văzut că tratativele ce se duc in diverse părti sunt sterile, neavând alt răspuns decât «intelegeti-vă cu Rusii», el a hotărît să continue lupta. In fata dezastrului din Moldova, provocat tocmai de oamenii ce si alesese, Maresalul nu s'a gândit la capitulare, ci a dat dispozitii să se organizeze rezistenta pe linia Focsani-Nămoloasa.

Dar era prea târziu. Plasa era intinsă de oamenii ce-i credea loialii lui colaboratori si a căzut in ea. Poate abia când fusese închis in safe-ul dela Palatul Regal, se va fi gândit la legionari... Cu ei nu ar fi ajuns aici.

In ordinea descendentă si in al treilea loc, vinovătia cade asupra sefilor de partide, Maniu si Brătianu. Acestia nu au desmintit nici in aceste ceasuri grele pentru Patrie super ficialitatea si incompetenta partidelor in a trata problemele vitale ale natiunii. E greu de priceput ce-au avut in cap acesti oameni când au făcut front comun cu comunistii, pentru a scoate România din războiu. După informatii din mai multe izvoare, rezultă că ei îsi imaginau că «marii nostri aliati», care acum erau Anglia si Statele Unite, vor interveni in favoarea României, oprind pe Rusi la Prut si chiar dacă vor întra in tară pentru operatiile războiului, mai târziu vor fi obligati, prin presiune diplomatică, să se retragă. In această credintă au fost întăriti de faimoasele declaratii ale lui Molotov din Aprilie 1944, că «Rusia Sovietică va respecta regimul

politic si social din România». De altă parte, aveau însă la dispozitie alte izvoare, cari le semnalau împărtirea Europei in sfere de influentă si chiar dacă nu le-ar fi crezut pe acestea, rezultatele negative ale tratativelor dela Cairo si din alte părti ar fi trebuit să le dea de gândit. Nici aceste clare avertismente nu le-au servit la nimic si s'au asvârlit in vâltoare, târînd după ei întreaga natiune.

De abia in al patrulea rând trebue fixată răspunderea Regelui Mihai, desi el este executorul material al actului. El nu dispunea de pregătirea politică necesară ca să-si dea seama de răul imens ce-l făcea tării. El credea că săvârseste o mare faptă istorică, asa cum îl asigura anturajul. Sub Carol a fost mizerabil educat, iar sub Antonescu a fost tinut departe de afacerile publice. Maresalul nu tolera niciun fel de amestec al Regelui in Stat, considerându-l necopt la minte si nepriceput.

Ura Regelui contra Maresalului pentru dispretul cu care era tratat, a înlesnit conspiraiei să-l acapareze si apoi să-l determine să-si asume răspunderea capitulării. Dar el nu ar fi îndrăznit să facă acest pas fără de acoperirea partidelor. In umbra lui Maniu si Brătianu si cu consimtământul acestora, a transformat Palatul intr'un centru de coordonare al firelor interne si externe care pregătea răsturnarea regimului si iesirea României din războiu.

Evident, proclamatia Regelui Mihai a jucat un rol decisiv in schimbarea frontului, dar toată lumea din tară si toată armata stiau că Regele este flancat de partide in actiunea de «salvare» a Patriei. In fata acestei coalitii masive, Rege, partide, armată, cine ar mai fi cutezat să se ridice pentru a salva pe bietul om închis in safe si apoi predat lui Bodnăras?

Nu putem vorbi de o răspundere «istorică» a miilor de agenti, de transfugi, de răsaduri titulesciene si carliste, de carieristi, care nu se gândeau decat să profite din nenorocirea tării si să ajungă ministri. Acestia s'au înmultit in mediul creat de Antonescu si au trecut la actiune sub ocrotirea sefilor de partide. Acestia reprezintă speta respingătoare a hienelor politice care nu au alt ideal decât ca la orice schimbare să-si procure o nouă sursă de beneficii. Cu atât mai putin se poate mentiona rolul «istoric» jucat de partidul comunist din România. Acest partid era o jalnică expresie, format din câteva sute de indivizi, in mare parte streini si in mare parte aflându-se in inchisori si in lagăre. Cu efectivele ce le aveau disponibile nu ar fi putut asalta un comisariat de politie, necum să-l răstoarne pe Antonescu.

Actul dela 23 August, este un exemplu tipic de escaladare a iresponsabilitătilor:

- guvernul german a patronat hibrida întocmire politică condusă de Antonescu;

- bucurându-se de sprijinul lui Hitler, Maresalul a ocrotit actiunea de subminare a frontului, întreprinsă de partide;

- la rândul lor, partidele, ocrotite de Antonescu, au dat girul Regelui pentru a-l răsturna pe Antonescu; sustinut de partide, Regele a pactat cu conspiratia, ale cărei fire ultime erau legate de Internationala Comunistă;

- conspiratia cuibărită chiar in Palatul Regal, a organizat lovitura dela 23 August si, ca vrednici epigoni ai lui Titulescu, au realizat planul acestuia din 1936, cu 8 ani mai târziu. România deschisese drum trupelor sovietice pentru a servi ca teritoriu de trecere spre Europa centrală;

Observăm, asadar, că toate fortele cari, pe parcursul celor două decenii de viată românească liberă au guvernat tara, administrându-i răni adânci si încă nevindecate, s'au reunit ca niste pâraie in albia largă a trădării dela 23 August: partide, titulescieni, carlisti, antonescieni...

Singură Miscarea Legionară, eterna victimă a tuturor guvernărilor, prigonită de toate aceste formatiuni si curente, s'a opus alunecării României spre bolsevism si nu a avut niciun amestec in actul dela 23 August. Asa se explică si calvarul ei neîntrerupt.

12. Ultima încercare

Cu guvernul dela Viena s'a făcut ultima încercare de a opri puhoiul bolsevic si de a salva independenta Statului român. A doua zi după lovitură, 24 August, eram eliberat din lagărul Sachsenhausen-Oranienburg si am fost condus in Alexanderplatz, unde Generalul Miller mi-a comunicat stirile uluitoare din România. In aceeasi seară, am plecat cu trenul spre Cartierul General al Fiihrer-ului din Prusia Orientală, unde am ajuns in dimineata de 25 August, însotit de Andreas Schmidt, Traian Borobaru si Alexandru Randa. Aici am aflat că se dăduse dispozitii de bombardare a Bucurestiului si de ocupare a Capitalei cu efectivele germane aflate in împrejurimi.

Inainte de masă am avut o lungă intrevedere cu Himmler, iar seara una mai scurtă cu Ribbentrop. In ziare se anuntase deja formarea unui guvern national-român. In după masa aceleasi zile, am redactat o proclamatie către tară, care a fost difuzată de Radio-Donau. In ipoteza ca nu reusea in terventia trupelor germane la Bucuresti, se luase hotărîrea să se astupe pasurile spre Transilvania si Banat. Pentru această eventualitate, sediul guvernului national-român, al cărui prim act a fost proclamatia mea, fusese fixat la Arad, un oras mai putin expus.

In dimineata de 26 August, am plecat cu avionul personal al lui Hitler la Viena, însotit de Borobaru si Andreas Schmidt, si, in continuare, la Budapesta. In capitala Ungariei am avut mai multe întrevederi, in zilele următoare, cu Generalul Phlebs, care tocmai atunci primise însărcinarea să organizeze rezistenta in regiunea Transilvania-Banat. Am examinat si problema cum ar putea fi stabilizat frontul, după ce contralovitura dela Bucuresti esuase. Trupele rusesti se apropiau de Bucuresti, iar resturile armatei germane, câte au putut să scape, se retrăgeau spre pasurile transilvane. Nu am putut ajunge la niciun rezultat practic, deoarece situatia pe front luase o întorsătură gravă. Sustinuti de armata română, Rusii se revărsau vertiginos in toate directiile, apropiindu-se de munti. Insăsi cetatea transilvăneană era amenintată. In aceste condith, guvernul german a considerat că alegerea orasului Arad, ca resedintă a guvernului national-român, nu mai corespundea situatiei si a dispus fixarea activităților acestui guvern la Viena.

M'am intors la Viena si am început organizarea fortelor de care dispuneam. Abia am ajuns aici, si primesc o depesă dela Hitler prin care mă intreba dacă dispun de elemente pentru a închide pasurile din Transilvania. Trebuia să dau răspuns in câteva ore. I-am răspuns, cum era firesc, că nu am aceste forte, dat fiind scurtimea timpului ce s'a scurs dela eliberarea din lagăr si iuteala cu care se desfăsurau

evenimentele. Eu pot să mobilizez aceste forte dacă dispun de spatiul necesar de mobilizare si timpul necesar. Fixam acest timp la minimum o lună de zile. In consecintă, ceream lui Hitler ca operatia de inchidere a pasurile spre Transilvania să o facă unitătile germane, rămânând ca eu, cu fortele ce le puteam mobiliza, să intervin ulterior, întărind progresiv apărarea pasurilor. De fapt eu inversam chestiunea si ceream un lucru imposibil, căci dacă Hitler ar fi dispus de aceste forte in spatiul transilvan, nu ar mai fi solicitat ajutorul meu. In toată România, inclusiv Transilvania, nu se găseau unităti de rezervă, incât lovitura dela 23 August surprinsese pe Germani in cea mai proastă situatie. Eu nu stiam atunci acest lucru si nici nu imi puteam imagina ca Statul Major german să săvârsească această imensă eroare. Hitler plătea încrederea ce si-o pusese in Antonescu, considerându-l nu numai aliat sigur, dar si capabil să domine situatia.

In acelasi răspuns, îi atrăgeam atentia asupra posibilitătii ca din interiorul tării să se realizeze o actiune de regrupare a fortelor nationale, cu obiectivul de a se inversa situatia dela 23 August si a se restaura camaraderia de arme germano-română. Imi dădeam seama îneca depe atunci că nu numai poporul, ci chiar si cei cari au contribuit la darâmarea frontului din Moldova, vor face a amară experienta cu năvălitorii. Pentru acest scop i-am pus la dispozitia lui Hitler pe cel mai bun om pe care îl aveam, Constantin Stoicănescu, cu misiunea de a se lăsa depăsit de trupele rusesti si apoi strecurându-se la Bucuresti, să pregătească o contra-lovitură care să anuleze beneficiile ce le-au tras Sovietele din capitularea României la 23 August. Acest plan i s'a părut lui Hitler atăt de interesant incăt abia. primit răspunsul meu, a si dispus trimiterea lui Stoicănescu, ce abia iesise din lagăr, spre eel mai apropiat punct al frontului, pentru a putea pătrunde in teritoriul ocupat, lăsându-se «invadat».

Dela Budapesta, Stoicănescu a fost transferat la TârguMures si aici a asteptat ocuparea orasului. După multe peripetii, a ajuns la Bucuresti, unde a luat contact cu serviciul secret german si a început actiunea de destrămare a ceeaee se făcuse la 23 August. Mai târziu sosise in tară Petrascu cu Andreas Schmidt si alte grupe de legionari, parasutate, încât se crease o retea legionară. Populatia, îngrozită de fărădelegile armatei de ocupatie, sprijinea pe legionari, iar oamenii politici se întrebau unde se merge cu această violentă crescândă a elementelor comuniste, sprijinite de armata de ocupatie. Stoicănescu observa cu aten~ie evolutia situatiei interne si in măsura in care se inrăutătea, isi multiplica legăturile.

Pentru a nu tulbura activitatea lui Stoicănescu, am dat ordin echipelor care mergeau in tară să nu facă actele de sabotaj pentru care au fost pregătite in Germania, asa cum voiau Abwehr-ul si alte servicii mai mici, ci numai informatii si reorganizarea Miscării. Petrascu se ocupa precumpănitor de organizarea Miscării, iar Stoicănescu, precumpănitor de contactele cu înaltele sfere politice si militare. La sfărsitul lui Ianuarie 1945, pregătirile erau atât de înaintate încât s'a hotărît întoarcerea lui Stoicănescu in Germania pentru a expune Fuhrer-ului planul de realizare al contra-loviturii. Acest plan, de o constructie genială, depăsea cu mult însăsi misiunea cu care fusese trimis in tară. Dacă s'ar fi realizat, armata sovietică ar fi suferit una din cele mai mari catastrofe din istoria războiului. Intreg spatiul carpato-danubian ar fi fost eliberat dintr'o singură lovitură si, probabil, avalansa, nu s'ar fi oprit până la Nistru, deoarece însisi Rusii se găseau la capătul sfortărilor. Consecintele ar fi fost incalculabile pentru soarta întregului război. Bătălia depe «Câmpiile Catalaunice», cum o numeam entuziasmati de grandioasa perspectivă, ar fi alungat pe Rusi din întreg Sud-Estul european si ar fi slăbit considerabil presiunea sovietică pe Oder. Fără a merge atât de departe cu speculatiile pentru a crede că războiul punea fi câstigat in final, ne gândeam totusi că Englezii, care ocupaseră Grecia, vor trebui să sară in ajutorul aliatului lor, îndreptându-si armatele spre Dunăre. Englezii nu puteau tolera o prelungire a războiului din cauza temerii de noile arme germane. Si atunci nu exista altă solutie decât să vină ei să ocupe România, ceeace ar fi modificat

complet situatia din Balcani. Era unica sansă de salvare a independentei nationale... solutie la care se gândiseră si partidele.

Acest plan nu s'a putut realiza din cauza unui trădător, telegrafistul serviciului secret german din România, un oarecare Dr. Tăranu din Timisoara, angajat de multi ani, încă din timpuri de pace. Desi Miscarea Legionară din tară dispunea de elemente pregătite să-l substituiască, serviciul german a preferat să-l păstreze pe acest om, fiind verificat de atâtia. ani. Cert este că dela o vreme toate mesaghle ce le primeam la Viena prin TFF erau predate de Tăranu si Rusilor. Cert este ed atunci când Stoicănescu si Andreas Schmidt si-au anuntat sosirea la Viena cu un avion militar românesc, acest aviz a ajuns in mâinile Rusilor, care au dat imediat alarma pe toată linia frontului. Când avionul s'a ridicat din spatele frontului si voia să se indrepte spre Apus, artileria anti-aeriană rusească a inceput să tragă, doborându-l in flăcări. Ocupantii s'au salvat, Stoicănescu cu arsuri grave, iar Andreas Schmidt, cu răni mai usoare. Au fost transportati la un spital si aici au venit Rusii si i-au ridicat. Dupăce s'au întremat într'o anumită măsură, au fost supusi la interogatoriu si anchetatorii au aflat dela ei tot ce le trebuia. Ca urmare au fost arestati o serie de civili si militari, in frunte cu Generalul Avramescu, care era unul din factorii de bază ai planului. Stoicănescu si Andreas Schmidt au fost apoi dusi in Rusia, unde au murit într'un lagăr de exterminare.

Nu pot să dau in cadrul acestui studiu toate amănuntele planului. Tin numai să precizez că planul era perfectat de partea românească si rămânea numai ca Hitler să-si dea aprobarea. Ei veneau ca să-i explice amploarea operatiei. In aceasi ipoteză si numai in această ipoteză, ar fi participat si unitătile românesti ce le pregăteam la Dollersheim, intr'o actiune spre tară, dar nu pentru a lupta contra armatei române, ci contra inamicului care, strâns si încercuit, nu ar mai fi putut opune decât o slabă rezistentă. Trebue să adaug că Hitler era informat zi de zi de actiunea grupului legionaro-german dela Bucuresti. Telegramele primite la Viena erau transmise si Marelui Cartier German. Convins de importanta operatiei, Hitler a dat dispozitii, in cursul lunei Ianuarie 1945, ca să se concentreze in Vestul Ungariei o armată de soc, sub conducerea Generalului SS Sepp Dietrich. Nimeni nu pricepea rostul concentrării acestor divizii si inactivitatea lor prelungă in timp ce in regiunea Breslau situatia se agrava. Era trupa de soc destinată să atace si să se unească cu armata română, in eventualitatea că s'ar fi trecut la executia planului.

Tot in cadrul actiunilor întreprinse de guvernul dela Viena, la inceputul lui Septembrie 1944, trebue mentionată si organizarea primei linii de rezistentă in regiunea Banatului. Având ca bază Banatul sârbesc, unde sub conducerea lui Pavel Onciu se formase un puternic grup legionar, s'au întreprins o serie de incursiuni in România, in speranta de a ajunge la Orsova inaintea Rusilor si a închide trecătoarea Cernei.

Aceste incursiuni s'au realizat in colaborare cu grupul militar german din Banatul sârbesc, care trecuse sub ordinele Generalului Phleps. Un grup legionar, sub comanda lui Octavian Rosu, trimis special al guvernului dela Viena, pornind dela Vârset, a înaintat până la Oravita, luând in stăpânire judetul Caras. Un puternic detasament mixt germano-român, pornind dela Kikinda-Mare, a ocupat orăselul de frontieră Jimbolia si apoi s'a îndreptat spre Timisoara. Au ajuns până la marginea orasului, fără a întâmpina decât o slabă rezistentă, dar nu au putut pătrunde in oras din cauza apropierii diviziilor sovietice. Aceste inaintări nu au putut fi consolidate din cauza lipsei oricarei rezerve germane in acest spatiu. In Banatul sârbesc nu se găseau decât trupe însărcinate cu paza teritoriului si administratia locală. La 1 Octombrie 1944, a început evacuarea Banatului sârbesc si grupele de voluntari români existente aici s'au retras la Viena.

După tragicul final al misiunii Stoicănescu, guvernul dela Viena a continuat parasutările in tară, in speranta că se vor produce reactii din partea militarilor si chiar a partidelor politice, inselate in

sperantele lor, lucru ce s'a si intâmplat. Cât priveste armata națională, am continuat pregătirea ei, sub conducerea Generalului Platon Chirnoagă, cu aceeasi intensitate. Un regiment român a fost trimis să ocupe pozitoo pe Oder oprind trecerea Rusilor peste fluviu si aici a primit botezul sângelui. Un alt regiment era pe punctul de a intra in luptă si chiar părăsise Dollersheim-ul pentru a participa la apărarea Germaniei. In drum a fost surprins de evenimente si s'a dizolvat. Al treilea regiment era încă in formare la Dollersheim.

Insfârsit, ultima actiune a guvernului dela Viena a fost retragerea unui grup de legionari in muntii din jurul lui Altausse, pentru a se reuni cu camarazii germani din unitătile lui Skorzeny si a alcătui grupe de guerillă contra Rusilor. Cum regiunea a fost ocupată de Americani, Skorzeny a dat ordin de dizolvare a grupului.

13. Teheran

Cititorii se vor întreba dece într'o cercetare denumită «Pentruce am pierdut războiul din Răsărit», nu am vorbit nimic de cauza cauzelor, de întelegerea secretă dela Teheran între Roosevelt si Stalin, conform careia nu numai România, ci toate tările din Răsăritul Europei erau trecute in orbita sovietică.

Acest pact odios nu apartinea posibilitătilor românesti de a-l împiedeca. Dar era de resortul guvernului român si al tuturor sferelor conducătoare românesti să cunoască ce soartâ pregăteau «marii nostri aliati» României si să ia toate măsurile necesare pentru a nu cădea victimă acestei conspiratii. Izvoare de informatii aveau mai mult decât îndestulătoare. In afară de depesile primite din întreaga lume, exista acea excelentă serie de articole scrise de Pamfil Seicaru in «Curentul», care a dus o campanie de opt luni pentru a trezi la realitate forurile conducătoare. Dar din însesi răspunsurile echivoce si evazive ce le primeau diversii emisari oficiali si particulari, in diversele capitale europene, unde luau contact cu Occidentalii, cei ce se agitau pentru iesirea României din războiu ar fi trebuit să se pună in gardă contra cursei ce ni se întindea. Si, in final, exista si acea sensibilitate specifică oricărui om politic îngrijorat de soartea tării lui, acea fină intuitie a realitătilor, când este in joc însăsi existenta neamului.

Nefiind întrunite conditiile necesare pentru o încetare a focului, nu trebuia să se facă un pas spre trecerea in tabăra cealaltă. A proceda altfel, cunoscând perfidia si ferocitatea bolsevicilor, ar fi însemnat o asvârlire in necunoscut, exact ca un individ care s'ar lansa din avion fără parasută. Parasuta natiunii era armata. Tocmai cunoasterea întelegerii dela Teheran trebuia să fie argumentul cel mai puternic in mâna responsabililor de soarta tării ca să refuze orice slăbire a frontului, atâta vreme cât nu exista un armistitiu in buna formă, bazat pe recunoasterea suveranitătii nationale.

In această privintă, e bine să ne reamintim două exemple concludente. Si Finlanda fusese sacrificată de Roosevelt si trebuia să fie absorbită in imperiul comunist. In fata acestei primejdii, oamenii politici finlandezi s'au strâns in jurul Maresalului Mannerheim si au luptat până ce Rusii însisi le-au oferit o iesire onorabilă din războiu. Un alt exemplu este al Turciei, care mereu era impinsă de Churchill si Americani să intre in războiu, pentruca apoi, in fata unei ofensive germane, «să-i sară in ajutor» Rusii prin Caucaz,

pentru a nu mai părăsi tara si a le pregăti si Turcilor soarta Românilor. Dar conducătorii turci, temându-se de o aliantă cu Rusia, din experienta lor multi-seculară, au refuzat invitatia si au rămas neutrali până in ultimele luni ale ostilităților când declaratia de războiu contra Puterilor Axei nu le mai putea produce niciun rău.

La Teheran, România fusese vândută de Americani Rusiei, dar pentru realizarea acestei tranzactii infame mai trebuia să se smulgă si consimtământul victimei. Nu depindea decât de Români ca, printr'o politică inteligentă, bazată pe fermitate si ascutisul sabiei, să scape la limită din cursa ce li se întindea.

(Biblioteca Documentară "Generatia Nouă", Madrid, 1973
- Extras din Buletinul Comitetului National Româno-American,
Anul XV, 20 Aprilie 1972 cu revizuiri si adăugiri.